

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoCsp/20/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119205887
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mandáček
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3119205887.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ing. Miroslava Mandáčka a sudkýň Mgr. Stanislavy Kollárovej a JUDr. Ivety Sopkovej v právnej veci žalobkyne: Q. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., C.. Sv. X. XXX/XX, zastúpenej: JUDr. Stanislava Tichá, advokátka so sídlom Považská Bystrica, Zákvašov 1519/55, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, .s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, o zaplatenie 1 400,64 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 17Csp/79/2019 - 118 zo dňa 03. marca 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 17Csp/79/2019 - 118 zo dňa 03. marca 2020 **z r u š u j e** a konanie **z a s t a v u j e**.

II. Žalovaný **m á** voči žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala zaplatenia 1 400,64 eur s 5% ročným úrokom z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému titulom bezdôvodného obohatenia.

2. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa žalobu odôvodnila nasledovne: ako dlžník-spotrebiteľ, požiadala žalovaného ako veriteľa-dodávateľa, o poskytnutie spotrebiteľského úveru. Žalovaný jej predložil na podpis formulár s názvom Žiadosť o poskytnutie úveru/ Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500030112 (ďalej aj ako „zmluva“), ktorý vyplnil finančný agent žalovaného a žalobkyňa ho dňa 20.08.2013 podpísala s podmienkami úveru. Žalovaný následne schválil žalobkyni revolvingový úver (bod 6. zmluvy) a podpísal zmluvu s podmienkami úveru. Je nepochybné, že uzatvorená úverová zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle a podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom v úverovej zmluve absentuje údaj o konečnej splatnosti úveru, výška splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, údaj o presnej výške úveru a je nesúlad ohľadne výšky RPMN. Takisto žalobkyňa poukázala na neprimeranú výšku odplaty (úrokovej sadzby) za poskytnutie úveru, ktorá je 70,01 %, pričom táto podstatne prevyšuje odplatu stanovenú v ustanovení § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na nedostatky zmluvy a absenciu jej náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, je úver poskytnutý žalovaným žalobkyni na základe tejto úverovej zmluvy bezúročný a bez poplatkov. Z vyplateného úveru vo výške 1 284,25 eur, poskytnutého jej na základe zmluvy, zaplatila sumu vo výške 2.684,89 eur; preto si uplatňuje vrátenie bezdôvodného obohatenia žalovaného vo výške 1.400,64 eur ako plnenie bez právneho dôvodu. Ďalším dôvodom vzniku bezdôvodného obohatenia je aj plnenie odplaty z neplatného právneho úkonu, ktorým je v tomto prípade dohoda o poskytnutí „služby“ obsiahnutá v bode 8 žiadosti/zmluvy. Žalovaný vzniesol námietku premlčania a nárok žalobkyne považoval za nedôvodný, pričom poukázal na to, že o jeho nároku zo zmluvy bolo právoplatne rozhodnuté v rozhodcovskom konaní sp.zn. 123/10/16 pred Slovenským arbitrážnym súdom zriadeným

Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, a to rozsudkom zo dňa 19.07.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.11.2017 a vykonateľnosť dňa 14.11.2017. Tento rozhodcovský rozsudok nebol napadnutý žalobou o jeho zrušenie podľa zákona č. 335/2014 Z.z. v zákonom určenej lehote, ktorá má povahu prekluzívnej lehoty. Nie je prípustné, aby zákonná úprava určená na preskúmanie rozhodcovského rozsudku ukladajúceho povinnosť platiť bola dlžníkom obchádzaná podaním žaloby o zaplatenie alebo inej žaloby, kedy dlžník (pôvodne žalovaný v rozhodcovskom konaní) podá žalobu (o plnenie, o určenie) a aby sa v konečnom dôsledku na základe ním navrhovaného rozhodnutia nielen na rozhodcovské rozhodnutie neprihliadalo, ale prijalo rozhodnutie v úplnom rozpore s ním. Stanovenie dôvodov pre podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ex offo oprávnení súdu vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa a aj objektívne najdlhšej lehoty v právnom poriadku, po uplynutí ktorej môže rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť je potrebné posudzovať z hľadiska, že márne uplynutie lehoty pre podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku znamená vznik prekážky rei iudicatae. Žalobkyňa reagovala, že prekážka veci rozsúdenej nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený, t.j. vyplýva z rovnakého skutku (z uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/120/2009 zo dňa 13.10.2009). V danej veci nejde o vadu res iudicata, nakoľko konanie vedené rozhodcovským súdom pod sp. zn. 1230/10/16 o zmluvnom nároku žalovaného na zaplatenie istiny a príslušenstva odvíjajúci sa z porušenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a predmetné konanie o vydanie zákonného nároku z titulu bezdôvodného obohatenia nadobudnutého prijatím plnenia nad zákonom dovolený rozsah, sa navzájom odlišujú svojím predmetom. Hoci zo strany spotrebiteľa nebolo žalobou iniciované konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku, všeobecný súd nemôže rezignovať na súdnu kontrolu platnosti a záväznosti titulu, ak by tento odporoval zákonu, a to o to viac, ak sa rozhodcovské konanie týka sporu zo spotrebiteľského právneho vzťahu. Znamená to, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť platnosť rozhodcovského rozsudku podaním žaloby na jeho zrušenie v zákonnej lehote na súd, v súvislosti s uplatneným nárokom žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia je súd oprávnený skúmať, či rozhodcovský súd v súvislosti priznaným nárokom žalobcovi (v danej veci žalovanému) na zaplatenie istiny a príslušenstva z údajného porušenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa primárne zaoberal spotrebiteľskou zmluvou z hľadiska jej obligatórnych obsahových náležitostí v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, absencia ktorých má za následok bezúčnosť a bezodplatnosť úveru, a teda či zo strany rozhodcovského súdu nedošlo k porušeniu všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, v dôsledku čoho by prípadný výkon rozhodcovského rozsudku bol v rozpore s verejným poriadkom. Ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov. V spotrebiteľských veciach je pritom pomerne časté, že všeobecný súd môže prvýkrát poskytnúť spotrebiteľovi z úradnej povinnosti (teda bez akejkoľvek procesnej aktivity spotrebiteľa) účinnú spravodlivú ochranu jeho práv napríklad až po podaní návrhu na exekúciu rozhodcovského rozsudku. V neposlednom rade možno uviesť, že v súvislosti so skúmaním platnosti a záväznosti rozsudku všeobecný súd neprijíma žiadne rozhodnutie, ktorým by vstúpil do pozície oprávneného súdu a formálne zrušil rozhodcovský rozsudok. Rozhodcovský súd neskúmal spotrebiteľskú zmluvu a z jeho strany došlo k absencii skutočnej aplikácie všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, lebo v opačnom prípade, by rozhodcovský súd musel konštatovať porušenie predmetných všeobecne záväzných právnych predpisov. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, ktorá mala charakter neprimeranej podmienky nezaväzujúcej spotrebiteľa a ktorá nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci a ani na vydanie rozhodnutia, ktoré by následne založilo údajnú prekážku res iudicata - právoplatne rozsúdenej veci, keďže nulitný titul žiadnu prekážku následného prejednanie a tiež rozhodnutia veci všeobecným súdom nepredstavuje. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 19.07.2017 bolo právoplatne rozhodnuté v rozhodcovskom konaní sp.zn. 123/10/16 pred Slovenským arbitrážnym súdom zriadeným Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, a to rozsudkom zo dňa 19.07.2017. Účastníkmi konania boli obe sporové strany, pričom boli v opačnom procesnom postavení. Rozhodcovský súd v tomto rozhodcovskom konaní priznal žalovanému ako žalobcovi právo na zaplatenie úrokov a poplatkov na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500030112 zo dňa 23.08.2013, ktorej zmluvnými stranami boli sporové strany. Žalobkyňa ako povinná podľa tohto rozhodcovského rozsudku proti tomuto rozsudku žalobu o jeho zrušenie nepodala. Urobila tak bez uvedenia nejakých dôležitých okolností. O možnosti podania žaloby o zrušenie rozhodcovského

rozsudku bola poučená rozhodcovským súdom priamo v texte tohto rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.11.2017 a vykonateľnosť dňa 14.11.2017.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 228 ods. 1 CSP, § 41 ods. 1,2, § 45 ods. 1, § 46 ods. 1,3 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a konštatoval, že sa zaoberal predovšetkým tým, aké následky vyvolal uvádzaný rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu. Podľa názoru súdu tento rozhodcovský rozsudok v tomto konaní nepredstavuje prekážku veci rozsúdenej, pretože predmet tohto konania je iný, ako predmet rozhodcovského konania. Avšak tento právoplatný rozhodcovský rozsudok má pre právny vzťah sporových strán iný význam, a to v zmysle § 228 ods.1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 41 ods.1 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Podľa týchto ustanovení rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Teda výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany. Ak bola žalobkyňa právoplatným rozsudkom „zaviazaná“ zaplatiť žalovanému úroky a poplatky z úveru, nemôže tvrdiť, že žalovaný ako veriteľ na ne nemá právo, a že sa prijatím takéhoto plnenia bezdôvodne obohatil. Ak by súd prijal opačný záver, tak akýkoľvek rozsudok o splnenie povinnosti žalovaného, by bol preskúmateľný a preskúmaný v následnej žalobe žalovaného o vydanie bezdôvodného obohatenia, ak by splnil uloženú povinnosť. Tento záver je zjavne nesprávny. Ak sa raz právoplatne rozhodnutím súdu rozhodlo, že žalobca má právo na určité plnenie, nie je možné v inom ako zákonom predvídanom konaní (po obnove konania, po zrušení dotknutého rozsudku dovolacím súdu, resp. Ústavným súdom SR) uzavrieť, že takéto právo tu nebolo, resp. neexistovalo. Žalobkyňa sa toho však fakticky domáha. Pritom necháva bokom skutočnosť, že svoj právny názor na vec nerealizovala podaním žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote 3 mesiacov od jeho doručenia podľa § 46 ods.1 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, kde mohla predniesť úplne rovnaké argumenty. Na podporu prijatého záveru súd poukazuje napríklad na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/44/2010 z 31.01.2012 (zverejnený v Zbierke stanovísk NS a súdov SR pod č. 40/2013), podľa ktorého „Pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením.“ Žalobkyňa má, resp. mala navyše možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku aj podľa § 46 ods.3 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1,2 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa a navrhla rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu, pričom namietala odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Namietala, že súd prvej inštancie sa nezaoberal tým, či rozhodcovský rozsudok predstavuje materiálne vykonateľný exekučný titul, vydaný rozhodcovským súdom, ktorého právomoc musí byť založená na základe platnej rozhodcovskej zmluvy. Oprávnenie posudzovať splnenie náležitosti exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok, prináleží výlučne exekučnému súdu v exekučnom konaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4MCdo/8/2012 zo dňa 26.02.2013). Poukázala na stanovisko Najvyššieho súdu SR v uznesení, publikovanom pod č. R 77/2015, v zmysle ktorého pri posudzovaní, či v občianskom súdnom konaní predložený rozhodcovský rozsudok má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní), môže súd pristúpiť k riešeniu otázky platnosti rozhodcovskej doložky alebo zmluvy nielen v exekučnom konaní, ale aj v iných konaniach (napríklad pri riešení otázky, či vydaný rozhodcovský rozsudok zakladá pre občianske súdne konanie prekážku res iudicata). Ak je rozhodcovská doložka (zmluva) absolútne neplatná, treba mať na zreteli, že jej absolútna neplatnosť nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona, v dôsledku čoho sa na takúto doložku (zmluvu) hľadí tak, ako keby nebola nikdy urobená. Na dôvod zakladajúci absolútnu neplatnosť právneho úkonu musí súd vždy prihliadnuť, a to aj bez návrhu. Iba platná rozhodcovská zmluva tak môže založiť právomoc rozhodcovského súdu určitú vec prejednať a rozhodovať. V súdnej veci bola rozhodcovská zmluva uzavretá ako samostatná zmluva, ktorej text bol vopred pripravený, naformulovaný veriteľom a predložený žalobkyňi, ktorá nemala reálnu možnosť obsah zmluvy ovplyvniť. S poukazom na uvedené zmluva nebola dojednaná individuálne. Podľa rozhodcovskej zmluvy môžu byť spory medzi stranami riešené v rozhodcovskom konaní alebo v súdnom konaní, z čoho by vyplývalo, že rozhodcovská zmluva nevyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní (§ 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka). V skutočnosti však zmluva možnosť riešenia sporov na všeobecnom súde spotrebiteľovi prakticky neposkytuje, pretože o forme konania rozhoduje žalovaný, čo vzhľadom na charakter sporov zo zmluvy o úvere znamená, že o forme konania rozhodne veriteľ. Práve

dodávateľ je ten, kto si uplatňuje nároky so zmluvou úvere podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Podľa rozhodcovskej zmluvy sa tak žalobkyňa ako spotrebiteľka vopred vzdala práva, aby boli spory s dodávateľom zo zmluvy o úvere riešené pred nezávislým a nestranným súdom. Z pohľadu spotrebiteľa je rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojim konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Žalobkyňa nemohla ovplyvniť ani výber rozhodcovského súdu, keď priamo v zmluve bolo uvedené, že v rozhodcovskom konaní budú rozhodovať tam uvedené dva rozhodcovské súdy. Rozhodcovská zmluva, ktorá nebola individuálne dojednaná, ktorá v prípade sporu núti spotrebiteľa podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čím je spojený následok jej neplatnosti podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu právoplatný rozhodcovský rozsudok sp.zn. 123/10/16 zo dňa 19.07.2017 netvorí prekážku veci právoplatne rozhodnutej, ktorá by bránila prejednaniu veci. Poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 19Co/51/2019 zo dňa 25.09.2019, sp.zn. 8Co/5/2019 zo dňa 26.02. 2020, ktorými bolo určené, že obdobná formulárová zmluva, ako je zmluva, ktorá je predmetom tohto konania, sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov. Odlišná rozhodovacia činnosť všeobecných súdov je neprípustná.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne písomne vyjadril tak, že žalobkyňou citované rozhodnutia boli vydané na základe inej právnej úpravy než je zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Zdôraznil, že v rámci exekučného konania realizovaného na základe rozhodcovského rozsudku exekučný súd preskúmal rozhodcovský rozsudok a vydal poverenie na vykonanie exekúcie, čo žalobkyňa úmyselne zamlčuje. Keďže exekučný súd vydal poverenie, mal za preukázané splnenie všetkých podmienok vrátane vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku. Súd prvej inštancie sa nemohol zaoberať preskúmaním či materiálnou vykonateľnosťou rozhodcovského rozsudku práve preto, lebo zákon č. 335 /2014 Z.z. tento prieskum zveruje len súdu konajúcemu o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku, resp. Exekučný poriadok zveruje určitý prieskum exekučnému súdu pri rozhodovaní o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie . Právomoc iného súdu preskúmať rozhodcovský rozsudok by mohla byť založená len výslovným zákonným ustanovením. Súd prvej inštancie postupoval správne a zákonne, pričom poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15Co/88/2018 zo dňa 15.08.2018. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

6. Žalobkyňa sa ďalej písomne vyjadrila tak, že súdna prax už vyriešila otázku tak, že neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto rozhodcovský rozsudok nepredstavuje prekážku veci právoplatne rozhodnutej pre občianskoprávne konanie o určenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS/25/2014, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/27/2011 zo dňa 29.01.2015, sp.zn. 7C do/85/2013, sp.zn. 6Cdo/31/2013, sp.zn. 6Edo 199/2013, sp.zn. 2Cdo/458/2014 zo dňa 27.08.2015, sp.zn. 4MCDo/6/2012, sp.zn. 6 MCdo/9/2012, sp.zn. 6MCdo/14/2012, sp.zn. 6Cdo/31/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10Co/308/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/ 136/2019). Žiadala, aby odvolací súd jej odvolaniu vyhovel.

7. Ďalšie písomné vyjadrenia vo veci podané neboli.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov.

9. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobkyne nariaďovať pojednávanie.

10. Žalobkyňa uplatnila vo svojom odvolaní odvolacie dôvody spočívajúce v nesprávnych skutkových záveroch a v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP).

11. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne

skutkové zistenia môžu byť aj výsledkov logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

12. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. Po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, avšak existujú nasledujúce dôvody, pre ktoré je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a konanie zastaviť:

14. Súd prvej inštancie sa v súdnej veci zaoberal otázkou existencie prekážky veci rozhodnutej s ohľadom na rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov sp.zn. 123/10/16 zo dňa 19.07.2017 a dospel k záveru, že hoci tento rozsudok netvorí prekážku veci rozhodnutej, žalobe nemožno vyhovieť, pretože ak sa raz právoplatne rozhodnutím (rozhodcovského) súdu rozhodlo, že žalobca má právo na určité plnenie, nie je možné v inom ako zákonom predvídanom konaní (po obnove konania, po zrušení dotknutého rozsudku) uzavrieť, že takéto právo tu nebolo, resp. neexistovalo, čoho sa žalobkyňa fakticky domáha.

15. Odvolací súd sa s týmito závermi súdu prvej inštancie nestotožňuje.

16. Faktom zostáva, že i vzhľadom na procesnú obranu žalovaného, že existuje rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov sp.zn. 123/10/16 zo dňa 19.07.2017, ktorého účastníkmi konania boli obe sporové strany, v opačnom procesnom postavení, bolo potrebné v konaní prioritne ex offico vyriešiť otázku prípadnej neodstrániteľnej prekážky tohto súdneho konania, tzv. prekážky veci rozhodnutej (§ 161 ods. 1,2 CSP). Súdom prvej inštancie bolo zistené, a medzi stranami nesporné, že rozhodcovský súd v danom rozhodcovskom konaní priznal žalovanému ako žalobcovi právo na zaplatenie úrokov a poplatkov na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500030112 zo dňa 23.08.2013, ktorej zmluvnými stranami boli sporové strany, v súvislosti s ktorej tvrdenu bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou žalobkyňa odvodzuje svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v tomto súdnom konaní. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie sa touto otázkou zaoberal, ale podľa názoru odvolacieho súdu dospel v tomto smere k nesprávnym právnym záverom, čo viedlo k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci.

17. Negatívna stránka materiálnej právoplatnosti sa prejavuje ako nezmeniteľnosť rozhodnutia, a spôsobuje tzv. prekážku právoplatne rozhodnutej veci (*impedimentum rei iudicatae*), to znamená, že o tej istej veci, o ktorej sa už raz právoplatne rozhodlo, nemožno rozhodovať opäť (§ 230 CSP). Ide o procesné vyjadrenie ústavnoprávnej zásady *ne bis in idem*, teda nikdy nie dvakrát o tej istej veci. Existencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci tvorí neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú je súd povinný prihliadať *ex officio*. Len čo súd zistí existenciu tejto prekážky, vedie to k zastaveniu konania. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci, nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednávaná tá istá vec, teda, ak v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom bolo právoplatne rozhodnuté, ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb, pričom nie je významné, či osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, za ktorých bol uplatnený (teda, ak vyplýva z rovnakého skutku).

18. Pre účely preskúmanej veci je treba tiež uviesť, že prekážka právoplatne rozhodnutej veci sa vzťahuje i na rozhodnutia vydané v rozhodcovskom konaní. Podľa § 41 ods. 12 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, účinného od 01.01.2015, ktoré zákonné ustanovenie správne citoval i súd prvej inštancie, doručený rozhodcovský rozsudok má za podmienok podľa § 46 ods. 2 pre účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Rozhodcovský rozsudok, ktorý má účinky právoplatného rozsudku súdu podľa odseku 1, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitného predpisu.

19. V súdnej veci súd prvej inštancie dospel k názoru, že nejde o prekážku *res iudicata*, pretože predmet tohto konania je iný ako predmet rozhodcovského konania, ktoré medzi stranami sporu

prebehlo. Bolo zistené, že právoplatným rozhodcovským rozsudkom Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov sp.zn. 123/10/16 zo dňa 19.07.2017 bola žalobkyňa (v rozhodcovskom konaní vystupujúca ako žalovaná) zaviazaná zaplatiť žalovanému (v rozhodcovskom konaní vystupujúcemu ako žalobcovi) plnenie špecifikované vo výroku rozhodcovského rozsudku. Z odôvodnenia daného rozhodcovského rozsudku je zrejmé, že rozhodcovský súd posudzoval otázku platnosti rozhodcovskej zmluvy, uzavretej medzi stranami, pričom vyvodil svoju právomoc vo veci konať a rozhodovať. Rozhodcovská zmluva nebola vyhodnotená rozhodcovským súdom ako neprijateľná zmluvná podmienka, rozhodcovský súd výslovne uviedol dôvody, pre ktoré podľa jeho názoru zmluva nejaví znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky. Rozhodcovský súd - ako vyplýva z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku - sa zaoberal aj posudzovaním zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500030112 zo dňa 23.08.2013 podľa ustanovení Občianskeho zákonníka i podľa ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Medzi stranami ďalej nebolo sporné, že zo strany žalobkyne nebolo iniciované konanie o zrušenie predmetného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 45 a 46 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a vyššie uvedený rozhodcovský rozsudok sa tak stal právoplatným a vykonateľným. Súd je potom podľa § 228 ods. 1 CSP v spojení s § 41 ods. 1,2 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní povinný rešpektovať tento rozsudok rovnako ako rozsudok všeobecného súdu, čo znamená, že aj rozhodcovský rozsudok ukladajúci povinnosť niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy môže predstavovať prekážku veci rozsúdenej i pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť v súvislosti s plnením na tú istú zmluvu. Tento právny záver je opodstatnený vtedy, ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy, pretože iba platná rozhodcovská zmluva zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor medzi sporiacimi sa stranami. K preskúmaniu otázky platnosti rozhodcovskej zmluvy môže všeobecný súd pristúpiť v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktoré ale v súdnej veci neprebehlo, keďže žalobkyňa zostala v tomto smere nečinná. Odvolací súd zastáva názor, že zákonnú úpravu zákona č. 335/2014 Z.z. týkajúcu sa žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, nemožno suplovať alebo obchádzať žalobou na vydanie bezdôvodného obohatenia, v ktorej ide o spor medzi tými istými účastníkmi konania (hoci v opačnom procesnom postavení), z toho istého skutku - na tom istom skutkovom základe, z toho istého zmluvného vzťahu (teda zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8500030112 zo dňa 23.08.2013), ktorý skutkový dej už bol právne kvalifikovaný v právoplatnom rozhodcovskom rozsudku „na plnenie“. Keďže daný rozhodcovský rozsudok o žalobe na plnenie zo dňa 19.07.2017 obsahuje riešenie otázky existencie právneho vzťahu s tým, že týmto rozhodcovským rozsudkom sa rozhodlo o povinnosti žalobkyne plniť z tohto vzťahu žalovanému, žalobkyňa sa nemôže žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia, založenej na prejudiciálnom určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti tej istej zmluvy o úvere, zhojiť to, čo nedosiahla v predchádzajúcom spore o plnenie, bez ohľadu na relevantnosť dôvodov jej žaloby. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je totiž daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne, neúplne alebo inak.

20. Je potrebné uviesť, že i súd prvej inštancie správne v tomto smere dôvodil, že ak sa raz právoplatne rozhodnutím súdu rozhodlo, že žalobca má právo na určité plnenie, nie je možné v inom ako zákonom predvídanom konaní uzavrieť, že takéto právo tu nebolo, resp. neexistovalo, čoho sa žalobkyňa fakticky domáha. Tomuto jeho záveru niet z hľadiska odvolacieho súdu vo svetle vyššie uvedeného čo vytknúť. Súd prvej inštancie však procesne pochybil, keď svoje závery pretavil do rozhodnutia o vecnom zamietnutí žaloby, hoci pre nedostatok procesnej podmienky (existenciu neodstrániteľnej podmienky konania *res iudicata*) bolo potrebné konanie zastaviť. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil pre nedostatok procesnej podmienky konania podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a konanie zastavil podľa § 391 ods. 1 v spojení § 230 CSP. Pokiaľ žalobkyňa namieta podľa jej názoru ustálenú rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít, je nutné uviesť, že ňou citované rozhodnutia predstavujú staršie rozhodnutia, vychádzajúce z právnej úpravy rozhodcovského konania účinnej do 31.12.2014 (zákon č. 244/2002 Z.z.). Odvolací súd podotýka, že od 01.01.2015 je účinný zákon č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, ktorého účelom podľa dôvodovej správy je vytvoriť osobitný druh mimosúdneho riešenia sporov blízky rozhodcovskému konaniu, ktorý umožní riešiť spotrebiteľské spory pri zachovaní garancie ochrany práv spotrebiteľa. Predmetným zákonom došlo k prevzatíu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES, ktorá vytvára predpoklady inštitucionálnych záruk nestranného a nezaujatého rozhodovania vo veci. Zákonom ustanovené dôvody žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku sú dôvody hmotnoprávneho ako i procesnoprávneho charakteru, osobitne významné sú dôvody hmotnoprávneho charakteru

naznačujúce naznačujú závažné porušenia práv spotrebiteľov, či už titulom porušenia tohto zákona alebo osobitných predpisov určených na ochranu práv spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že žalobkyňa bola účastníčkou spotrebiteľského rozhodcovského konania podľa zákona č. 335/5014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, avšak v uvedenom rozhodcovskom konaní bola pasívna. Po doručení rozhodcovského rozsudku mohla podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote 3 mesiacov odo dňa doručenia, o čom bola poučená, avšak tak nepostupovala. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je pravdivá argumentácia žalobkyne, že spotrebiteľ vo všeobecnosti požíva osobitnú právnu ochranu, avšak ani tá mu nemôže byť poskytovaná bezmedzne až do takej miery, že by ho úplne a bezvýhradne zbavovala náležitej miery nevyhnutnej obozretnosti a zodpovednosti, v záväzkovom vzťahu s dodávateľom. Platnosť rozhodcovskej doložky, resp. neprijateľnosť rozhodcovskej doložky, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorý je exekučným titulom, môže tak byť podľa názoru odvolacieho súdu skúmaná v rámci posudzovania existencie vykonateľného exekučného titulu v exekučnom konaní; prípadne v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 45 a nasl. zák. č. 335/2014 Z.z., a preto na argumentáciu žalobkyne týkajúcu sa neplatnosti či neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy v súdnej veci, neprihliadal.

21. Vo vzťahu k argumentácii žalobkyne odvolací súd záverom poukazuje na to, že vyššie popísané právne závery sú plne v zhode s aktuálnou súdnou praxou v obdobných veciach (rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 8CoCsp/8/2020 zo dňa 24.06.2020, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 15Co/91/2019 zo dňa 27.02.2020). Naopak, odvolateľkou spomínané rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 19Co/51/2019 zo dňa 25.09.2019, sp.zn. 8Co/5/2019 zo dňa 26.02.2020, predstavujú meritórne rozhodnutia, z ktorých odôvodnenia nevyplývajú, že by sa týkali riešenia otázky prekážky veci rozsúdenej v obdobných veciach.

22. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP.

23. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

24. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

25. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. V súdnej veci zastavenie konania procesne zavinila žalobkyňa, tým, že podala žalobu, hoci vo veci už bolo skôr právoplatne rozhodnuté a konanie bolo nutné ex offo zastaviť. Vzhľadom na to, vzniklo právo na náhradu trov konania protistrane, t.j. žalovanému, ktorému odvolací súd priznal nárok na och náhradu v plnom rozsahu 100 %. O výške trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

27. Toto uznesenie prijal Krajský súd Trenčín pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).